

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yazılı sorularımın Anayasa'nın 98. İhtüzüğü'nün 96. maddesi gereğince Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim.

Mustafa ERDEM
Antalya Milletvekili

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK)'nın kurum ve kişilerden alacaklarına ilişkin veriler 2015 yılından itibaren açıklanmamaktadır. SGK'nın alacakları, sadece "belediyeler ve şirketlerin SGK borçları" adı altında açıklanmaktadır. 2024 yılına ilişkin olarak TEPAV tarafından edinilen bilgilere göre SGK mali raporlarında 2024 sonu toplam alacak tutarı 650 milyar TL iken, 2024 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda bu tutar 1,3 trilyon TL olarak belirtilmektedir.

"SGK Sigorta Primleri Genel Müdürlüğünden alınan veriye göre; Kurumun 2024 yılı sonu itibarıyla 4/1-a kapsamında 831.296.043.624,00 TL, 4/1-b kapsamında 459.970.189.472,00 TL tutarında Kurum alacağı bulunmaktadır. Kurum alacağına dönüşen bu tutarlar tam ve doğru olarak mali tablolara yansıtılmamaktadır." İfadesi yer alan 2024 Yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda, kurumun alacaklarına ilişkin işlemlerin tahakkuk esasına göre gerçekleştirilmemesi ve muhasebe sistemindeki entegrasyonu sorunu nedeniyle mali tabloların kurum alacağına dönüşmüş tutarlarının tam olarak yansıtılmadığı ve uzun dönemdir bu konuda beklenen sistematik düzeltmelerin yapılmadığı söylenmektedir.

2022 Yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda belediyelerin (şirketler dahil) SGK'ya olan borcu 38,6 milyar TL seviyesinde raporlanmıştır. Bakanlık tarafından 2024 yılı içinde bu tutar, 96 milyar TL olarak açıklamıştır. Bu ay içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı tarafından yapılan açıklamaya göre, Ağustos 2025 sonu itibarıyla bu tutar 234 milyar TL'ye çıkmıştır. Bir yıl içinde tutarın %150'nin üzerine çıkmasının gerekçelerinin açıklanması gerekmektedir.

Ayrıca, Belediyelerin SGK borçları bu hızla artarken, kurumların SGK borçları ise hızla düşmektedir: SGK borçlarına ilişkin Sayıştay verilerine göre; **2022 yılında %8 olan belediye payı (SGK bazlı), 2024 yılında % 26,4'e sıçramaktadır.** Toplam alacak seviyesi ise GSYH'ya oran olarak aynı dönemde %2,94'den %1,4'e düşmektedir.

SGK Başkanının görevlerini düzenleyen 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunun 10. maddesinin "g" fıkrası ile SGK Yönetim Kurulu tarafından her yıl için belirlenecek tutardan daha fazla gecikmiş prim borcu olan işverenleri (ödeme tarihi altı ayı geçmiş), yönetmelikle belirlenen usul ve esaslara göre her yıl kamuoyuna açıklamak sorumluluğunu da getirmiştir. Kanunun verdiği yetki çerçevesinde prim borçlarının kamuoyuna nasıl açıklanacağına ilişkin usul ve esaslar Sosyal Güvenlik Kurumuna Prim Borcu Olan İşverenlerin Kamuoyuna

Açıklanmasına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikle düzenlenmiştir. Mevzuat kanun ve yönetmelikte belirlene usullere göre her yıl için belirlenecek tutardan fazla özel ve kamu kurum ve kişilerine ait gecikmiş sosyal güvenlik prim borcunun kamuoyuna açıklanması yetki ve sorumluluğunu SGK'ya vermektedir.

Bu bağlamda;

1. 2015 yılından beri SGK'nın kurum ve kişilerden alacaklarına ilişkin ayrıştırmış verilerin açıklanmamasının gerekçesi nedir?
2. Bu konuda, 5502 Sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu ve Sosyal Güvenlik Kurumuna Prim Borcu Olan İşverenlerin Kamuoyuna Açıklanmasına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'e uyulmamasının gerekçesi nedir? Buna ilişkin olarak SGK, ne tür yaptırımlara tabi tutulmuştur?
3. Bu verilerin sadece belediyeler (şirketler dahil) için açıklanmasının gerekçesi nedir?
4. 2015 yılından günümüze kadar geçen süre zarfında SGK tarafından borçluların listesi açıklanmazken; özellikle son 1,5 yıldır belediyelerin borçlarının kamuoyuna ifşa edilmesi etik midir?
5. SGK'nın 2015 – 2025 yıllarına ait alacaklarına ilişkin veriler her yıl için ayrı ayrı nedir?
6. 2015 yılından günümüze kadar geçen süre zarfında SGK alacaklarına ilişkin tahsilatlar yapılmış olsaydı; emekli aylıkları ve prim teşvikleri için yaratılan kaynak toplamı, her yıl için ayrı ayrı belirtilmek üzere ne kadar olurdu?
7. Yukarıda açıklanan 2024 yılına ait verilere göre; Sayıştay Denetim Raporu'nda tespit edilen ile SGK'nın mali raporlarında belirtilen toplam alacak tutarı miktarı rakamları arasındaki tutarsızlığın gerekçesi nedir? Şeffaflık ilkesi bağlamında değerlendiriniz.
8. Uzun dönemdir bu konuda beklenen sistematik düzeltmelerin yapılmamış olmasının gerekçesi nedir?
9. Belediyelerin SGK borçları mevzuata uygun bir şekilde hesaplanmakta mıdır?
10. Önergenin gerekçesinin üçüncü paragrafta belirtilen verilere göre; belediyelerin SGK borcundaki artış hızının gerekçesi nedir? Borç tutarının 1 yıl içerisinde %150'nin üzerine çıkmasının gerekçesi nedir? Yapılan açıklamalar doğruyu yansıtmakta mıdır?
11. Belediyelerin SGK borçları son yıllarda hızla artarken, diğer kurumların SGK borçlarının ise hızla düştüğü, SGK alacaklarının milli gelire oranı hesaplanırken yukarıda belirtildiği üzere tespit edilmiştir. Bu durumun gerekçesi nedir? Bu konuya ilişkin rakamlar ve güncel veriler nedir?
12. Geciken ve ödenmeyen SGK borçlarına yönelik olarak uygulanan yaptırımlar nelerdir? Son on yılda uygulanan yaptırımlar sonucunda elde edilen tahsilat tutarları, her yıl için ayrı ayrı belirtilmek üzere nedir?